SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2274

av Louise Minnhagen (L)

Beredskap för samhällsviktiga sjötransporter till bebodda öar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda nationella krav på beredskapsplanering för samhällsviktiga sjötransporter till bebodda öar utan fast förbindelse vid fredstida kriser och höjd beredskap och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

För den som bor på en ö utan fast förbindelse kan en färja ur bruk snabbt hota tillgången till läkemedel, livsmedel och hemtjänst. Därför behöver det på förhand vara klart vilka ersättningstransporter som kan sättas in och hur snabbt de ska vara i gång.

Behoven varierar mellan öarna. På en ö kan en mindre båt räcka för att transportera personal, läkemedel och andra livsnödvändiga förnödenheter. På en annan behöver ersättningstrafiken kunna ta fordon eller tyngre gods. För varje berörd ö eller grupp av öar ska planeringen ange vilka transporter som ska prioriteras, hur länge ett avbrott kan tolereras, vem som ansvarar för ersättningstrafiken och hur reservlösningarna ska övas.

Regeringen bör ge Trafikverket i uppdrag att tillsammans med berörda myndigheter, regioner, kommuner och trafikoperatörer utreda och ta fram förslag på gemensamma planeringskrav. Kraven bör omfatta statliga färjeleder och regional skärgårdstrafik som

behövs för samhällsviktiga transporter. Planerna ska tydliggöra ansvaret för ersättningsfartyg och, där det behövs, alternativa angöringsplatser.

Lokala föreningar, byalag och frivilliga försvarsorganisationer bör delta i planeringen och i gemensamma övningar. De kan bidra med kunskap om öbornas behov och vilka bryggor som kan användas när ordinarie färjelägen är ur bruk. Övningarna ska pröva om de ansvariga aktörerna kan få i gång ersättningstrafiken tillräckligt snabbt för att möta öbornas och de samhällsviktiga verksamheternas behov.

Beredskapsplaneringen bör även omfatta en bedömning av om drönare kan komplettera ersättningstrafiken. De kan exempelvis leverera brådskande läkemedel eller annan lätt, samhällsviktig materiel medan sjötrafiken återställs. De kan också övervägas för att snabbt kartlägga skador på bryggor och färjelägen. Där drönare bedöms göra nytta bör planeringen klargöra vem som ansvarar för insatsen och vilka förutsättningar som krävs för att genomföra den. Relevanta moment bör prövas i gemensamma övningar.

Louise Minnhagen (L)